

**Носієм суверенітету і єдиним джерелом
влади в Україні є народ.**

Стаття 5 Конституції України

4 (165)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
25 лютого '22

**Названо лауреатів премії
імені Л. Тендюка**

16 лютого журі Всеукраїнської літературної премії імені Леоніда Тендюка «Експедиція» назвало переможців. За підсумками таємного голосування першими лауреатами стали: в номінації «проза і есеїстика» – Олександр Ляшко за книжку «Сім футів під сузір'ям Південний Хрест», в номінації «поезія» – Василь Левицький за поетичну збірку «У краї на зліт часів: поезії». Обидва лауреати – з Кіровоградщини.

У конкурсі на краще знання творчості відомого письменника й мандрівника серед учнів Катеринівської громади перемогли вихованки ліцею «Нова школа» Єлизавета Турбала (9 клас, Олексіївка) та Поліна Ніколаєнко (6 клас, Катеринівка), які правильно відповіли на більшість запитань.

Урочисте вручення премії відбудеться у Володимирівці 3 березня – в день народження Леоніда Тендюка та у Всесвітній день письменника.

Коли верстався номер...

Введено військовий стан

Верховна Рада ввела військовий стан в Україні у зв'язку з нападом Росії.

Під час воєнного стану влада отримує повноваження, необхідні для відбиття нападу.

Воєнний стан передбачає надання органам влади повноважень, які необхідні для відсічі збройного нападу. Зокрема, під час воєнного стану можуть посилити охорону стратегічних об'єктів, ввести комендантську годину, заборонити акції та масові зібрання.

Можуть впровадити трудову повинність чи обов'язкові суспільно корисні роботи, примусове відчуження приватного майна. Передбачена можливість заборони діяльності певних політичних партій чи громадських об'єднань.

Можуть ввести заборону торгівлі і зобов'язати не покидати житло. Влада і зокрема військовоє командування має право перевіряти документи та оглядати майно. Можуть наказати віддати майно у користування військовим. З підприємств можуть забрати працівників через мобілізацію.

У період дії воєнного стану можуть оголосити загальну або часткову мобілізацію. Її терміни та обсяги визначає президент. Але мобілізацію можуть і не оголошувати. Військовозобов'язаних можуть викликати на збори.

Можуть заборонити виїзд з країни для всіх громадян.

Під час воєнного стану можуть обмежити роботу окремих банків чи їхніх підрозділів.

Діє обласний штаб

У Кіровоградській області розпочав свою роботу оперативний штаб у зв'язку із запровадженням військового стану. Оперативний штаб координуватиме всі дії виконавчих органів влади, військового ко-

мандування, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій. Голова облдержадміністрації Марія Чорна закликала жителів області до «згуртованості та довіри владі».

Шахраї не дримають

Минулої середи до редакції зателефонував поліцейський офіцер громади Юрій Береговий і повідомив, що в Олексіївці невідома жінка ходила від хати до хати, представляючись уповноваженою товариства Червоного Хреста. Пропонувала допомогу в обміні «старих» грошей на «нові» та обіцяла продуктивні талони у зв'язку із

загостренням ситуації на Донбасі. Не знайшовши охочих скористатися її послугами, жінка швидко залишила село.

Юрій Іванович нагадує жителям громади, щоб у разі появи в їхньому селі шахраїв, котрі видають себе за благодійників і волонтерів, телефонували йому за номером: **066 041 98 31**.

Мета – безпека

У Катеринівській територіальній громаді почне діяти пілотний проект «Вихователь безпеки», ініційований Національною поліцією та Міністерством внутрішніх справ за сприяння Міністерства освіти

та науки, Міністерства розвитку громад та територій, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Відповідний меморандум підписала Катеринівський сільський голова Тетяна Пучка. За її словами, мета проекту – створення безпечного освітнього середовища, налагодження комунікації правоохоронців, рятувальників та освітян з органами місцевого самоврядування, учнівською та батьківською громадою.

ОГОЛОШЕННЯ

Сільська рада, відповідно до листа ПрАТ «Кіровоград-обленерго», повідомляє про планові відключення електроенергії у березні:

2.03	с. Олексіївка
16.03	с. Грузьке
21.03	с. Грузьке
30.03	с. Грузьке
31.03	с. Грузьке

ПРО ВІЙНУ ЗНАЄ НЕ З ЧУТОК

Він і уявити не міг, що вдруге буде призваний в армію, й причиною тому стане Росія, на території якої, ще за радянських часів, проходив строкову службу. В 2015-му його, водія одного з

кропивницьких підприємств, мобілізували для захисту територіальної незалежності України. І, хоч не довелось дивитись на ворога через приціл автомата, не з чуток знає, що таке війна.

– Коли приїхали в Артемівськ – тепер Бахмут, – і побачили зірваний міст, розбиті будинки, жутково стало, – сказав мені Микола Гордуз.

Закінчення на стор. 2

До уваги жителів громади!

Орієнтовний графік прийому громадян соціальним перукарем Катеринівської сільської ради

Понеділок

Олексіївський старостинський округ (с. Олексіївка, Осикувате, Лісне). Місце прийому – Олексіївський БК, Ліснянський ФП; у с. Осикуватому – подвірний об'їзд (у зв'язку з відсутністю приміщення) – з **8.00 до 17.00**. Записатися можна у старости Стогнеевої Любові Анатоліївни за тел. **0950074503**.

Вівторок

с. Катеринівка, Катеринівський БК – з **8.00 до 17.00**. Запис за тел. **0663552307**, Бурлак Роман Юрійович.

Середа

с. Обознівка, приміщення поліцейської станції, з **8.00 до 17.00**. Запис за тел. **0663552307**, Бурлак Роман Юрійович.

Четвер

Володимирівський старостинський округ, приміщення старостату, з **8.00 до 12.00**, запис за тел. **0504536505**, соціальний робітник Токаренко Світлана Миколаївна.

Могутненський старостинський округ, приміщення старостату, з **12.30 до 17.00**, староста Гаїна Марія Вікторівна, тел. **0976943995**.

П'ятниця

Грузьківський старостинський округ, приміщення колишньої сільської ради (с. Овсяниківка) з **8.00 до 12.00**, діловод Александров Руслан Михайлович, **0505536617**.

Приміщення Грузьківського БК (с. Грузьке) з **12.30 до 17.00**, староста Третяк Олександр Антонович, **0959160877**.

Перелік категорій громадян, які мають право на користування послугами соціального перукаря Катеринівської сільської ради

1. Інваліди війни.
2. Учасники бойових дій (уч. АТО, воїни-інтернаціоналісти тощо).
3. Ветерани війни.
4. Пенсіонери, яким виповнилося повних 61 рік.
5. Інваліди, діти-інваліди I-II групи.
6. Ветерани військової служби.
7. Ветерани органів внутрішніх справ.
8. Ветерани Національної поліції.
9. Ветерани податкової міліції.
10. Ветерани державної пожежної охорони.
11. Ветерани державної кримінально-виконавчої служби.
12. Особи, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.
13. Ліквідатори аварії на ЧАЕС (I, II, III категорія).
14. Діти з багатодітних сімей (3 і більше дітей).

УВАГА! Соціальний перукар обслуговуватиме виключно жителів громади! При собі обов'язково мати паспорт та посвідчення, що підтверджує відповідний статус.

ВІКТОР ЯЦКАНИЧ:

Усі мають дбати про наповнення бюджету громади

У попередньому випуску газети Катеринівський сільський голова Тетяна Пучка повідомила про те, що на державному рівні прийнято рішення про капітальний ремонт дороги Кропивницький – Каніж – Новомиргород і сталося це завдяки небадужій позиції члена виконкому Катеринівської сільської ради, керівника сільгосп підприємства «Олексіївське» Віктора Яцканича та за сприяння народного депутата від Кіровоградщини Ігоря Мурдія. Вже нинішнього року дорожники освоюють трохи більше мільярда гривень.

– Дороги завжди були для нас болючим питанням, – сказав при зустрічі Віктор Яцканич. – Зокрема, й ця дорога. Щоб хоч трохи вона була придатною для користування, наше підприємство і «Кіровоградське рудоправління» щороку ремонтували її своїми силами, хоч ніякого відношення до неї не мали. Коли почала діяти державна програма «Велике будівництво», ми розуміли, що спочатку капітально ремонтуватимуться найголовніші магістри, а потім черга дійде й до інших доріг. Торік почали готуватися до цього. Зустрілися з народним депутатом Ігорем Мурдієм, попросили посприяти. Йому вдалося передбачити в державному бюджеті нинішнього року кошти для початку ремонту дороги Кропивницький – Каніж – Новомиргород, яка для нашої громади має велике значення.

– Вікторе Михайловичу, користуючись нагодою, не можете запитати вас як члена виконкому сільської ради, що, на ваш погляд, треба ще зробити для поліпшення життя жителів Катеринівської територіальної громади.

– Перелік того, що ще треба зробити в нашій громаді, чималий, але питання полягає в іншому – де брати кошти? Тих, що надходять до бюджету сільської ради, занадто мало. Більше половини з них витрачається на утримання освітньої галузі, на ремонт доріг, розвиток інфраструктури залишається не так уже й багато.

– Вихід є?

– Є. Треба краще наповнювати бюджет. У громаді переважає аграрне виробництво, тому важливо, щоб усі його учасники – одноосібники, господарства – вчасно і в повному обсязі сплачували податки. Досі тут були серйозні розбіжності, пов'язані з різним податковим навантаженням на гектар землі. Господарства сплачували більше, ніж одноосібники. До того ж, якщо господарства офіційно ведуть свою діяльність, показують кожного свого працівника, то в більшості одноосібників це все покрито великою таємницею, розрахунки ведуться «з кишені в кишеню». Спробуйте знайти у звітах, скільки ними сплачено за оренду трактора чи комбайна, найманому працівнику. Нічого не знайдете. Так не повинно бути, це не чесно стосовно громади. Гадаю, зміни, внесені до податкового законодавства, в нинішньому році усунуть цю несправедливість і посприятимуть збільшенню доходної частини бюджету громади.

– Ви багато років працюєте в сільському господарстві. Поясніть, чому перевага надається рослинництву, а тваринництво занедбано? Це ж робочі місця, яких так бракує сьгодні селу.

– Якщо відповідати коротко, то причина одна – не вигідно. Ціна на тваринницьку продукцію низька, тому в селах уже рідко хто тримає живність. Переробнику дешевше закупити м'ясо за кордоном, ніж в Україні. Наше

господарство п'ятнадцять років займалося молочним скотарством, але так і не змогло нікого зацікавити, щоб допомогли наростити поголів'я, продавати молоко по вигідній ціні. Рентабельність дійного стада починається з п'ятисот голів, і це – коли сучасне машинне доїння, коли його обслуговують всього два оператори. Раніше ми утримували й більше корів, але мали іншу біду – треба було випрошувати в молокозаводу гроші за здане йому молоко.

Щодо того, що нібито тваринництво могло б поліпшити зайнятність селян. Ситуація настільки змінилася, що знайти сьогодні бажаних працівників на фермі майже неможливо. Заробітні плати там повинні бути не менше тридцяти тисяч гривень на місяць, але ж якою тоді має бути вартість тваринницької продукції?

– Віддача аграрного сектора зростає, коли його продукція

переробляється на місці. Чому сільгоспвиробники не розвивають переробку?

– У нашому господарстві переробка є: діють млин, олійниця, крупорушка. Але це, так би мовити, для внутрішнього споживання, для своїх потреб. Щоб вийти на ринок, потрібно вкласти великі гроші, та й то ще немає гарантії, що вдасться конкурувати з відомими виробниками. За кордоном сільгоспвиробникам легше, бо створюють переробні підприємства на засадах кооперації, та й держава підтримує їх. У нас же кооперативи неефективні, бо гору беруть власні інтереси. Не обов'язково, скажімо, купувати весь набір техніки, можна й обмінюватися нею. Тільки невдовзі виникне запитання: чому не в мене першого косить комбайн? І так далі. Кооператив було багато і майже всі вони розпалися.

– Земля – це доходи, тому все більше й більше маємо ви-

падків розорювання схилів, балок, берегів. Як ви до цього ставитеся?

– Ставлюся негативно. Той, хто це робить, живе одним днем. Йому байдуже, чим це обернеться для екології, для людей, йому – аби сьогодні заробити. А уявіть собі таку картину. Якщо на тих схилах, балках і берегах будуть застосовані отрутохімікати, вони потраплять у водойми і знищать там усе живе. Навіть вода в криницях буде отруєна. Ось чим це обернеться. До речі, на території колишньої Олексіївської сільської ради випадків розорювання схилів не було й не буде. Вони або ж заліснюються – маємо вже 1200 гектарів таких земель – або ж на них випасається громадська худоба. Жоден гектар їх у приватну власність, як це було зроблено в деяких сільських районах, не передано.

– Олексіївка за будь-якої пори року приємно вражає доглянутістю. Розкрийте, будь ласка, в чому тут секрет?

– Немає ніякого секрету. Жителі слідкують, щоб був порядок біля їхніх садиб, а наше господарство косить бур'яни на узбіччі доріг, вивозить сміття, наводить лад на кладовищах тощо. Взагалі ми ніколи не стояли й не стоїмо осторонь тих проблем, розв'язання яких потребують люди. Один з останніх прикладів – допомога жителю Осикуватого надійним інтернетом. Встановили вишку, компанія «Шторм» налагодила зв'язок, і тепер школярям не треба шукати місця, щоб отримати на свій телефон домашнє завдання, чи пенсіонеру сплатити комунальні послуги. Там же, в Осикуватому, коштами підприємства ремонтуємо клуб.

Валерій М'ЯТОВИЧ

У єдності – наша сила

16 лютого в нашій країні пройшла акція День Єднання, ініційована Президентом України Володимиром Зеленським.

Як зазначається в Указі, акцію було оголошено з метою посилення консолідації українського суспільства, зміцнення його стійкості в умовах зростання гібридних загроз, інформаційно-пропагандистського, морально-психологічного тиску на суспільну свідомість. Підставою послужила поява на початку лютого інформації про те, що саме 16 лютого Росія може здійснити

повномасштабне вторгнення в Україну.

Цього дня було піднято державний прапор України на будинках і спорудах в усіх населених пунктах та виконано державний гімн України.

Активно долучилися до акції й вихованці ліцею «Нова школа». Про це свідчать світлини, які ми тут подаємо. Рефреном звучали рядки з поезії відомого поета-шістдесятника Василя Симоненка: «Народ мій є, народ мій завжди буде, ніщо не перекреслить мій народ!»

ПРО ВІЙНУ ЗНАЄ НЕ З ЧУТОК

Закінчення. Початок на стор. 1

З ним ми зустрілися в клубі Осикуватого, де він разом з іншими працівниками сільгосп підприємства «Олексіївське» займався ремонтом.

– Я працюю водієм, а поки немає роботи, допомагаю хлопцям, – пояснив.

Була по-весняному тепла, сонячна днина, а ми говорили про війну на Донбасі.

– Спочатку нас направили в «учебку», – продовжував Микола Володимирович, – а потім уже ми потрапили на Донбас. Я ніколи й не чув, що є такі населені пункти як Водяне, Нижньотеппе, Верхньотеппе, Червоний Жовтень, Станиця Луганська.

Їхній підрозділ охороняв військові об'єкти за кілометр від передової, але, траплялося, долітали снаряди чи міни й до них.

– Якось тільки змінився з поста й ліг спати, кричать: «Воздух!». Добре, що не роздягався, швидко вискочив з на мету. Спочатку сховався за деревом, потім ускочив у бліндаж. Шість пострілів по нас було.

Запитую, чи довго було, як він висловився, жутково.

– Тижнів два-три, а потім звик, – відповів. – Не можна ж увесь час боятися.

Як мені здалося, за характером Микола Володимирович – тихий, скромний, не хизується тим, що ветеран АТО. У нинішньому році йому виповниться вже шістьдесят, проте мені здається, що навіть такий поважний вік не завадить йому ще раз послужити Україні, якщо буде в тому потреба.

Валерій М'ЯТОВИЧ

зала мені: «Давай я піду нічним сторожем, а вдень з дітьми буду». Я вдосвіта йду на ферму, на восьму годину повертаюся, а діти вже нагородовані, мені залишається лише перевірити, як хто одягнутий, чи все взяли із собою в школу.

Після двадцяти років роботи дояркою її призначили завідувати фермою. Ось як відбувалося те призначення:

«Хіба ви – мама? Ви – поліцей!» А тепер йому вже сорок сім, і я питаю, чи й досі ображається на те, що ганяла. Відповідає: «Мало ганяли, треба було більше».

Дітьми вона задоволена: всі влаштували своє життя, не байдкують, для своєї сімей стараяться.

– В батьків пішли? – запитую.

– Та, мабуть, – відповідає.

пускати громадянських». А я йому: «Невже ви думаєте, що я не зможу до сина проборитися?» Пішов питати дозволу в командирів. Дозволили. Син не знав, що ми приїхали, то дуже здивувався, побачивши нас. Запитав: «А що ви тут робите?» Нам виділили кімнату й ми провели разом кілька днів.

Марія Степанівна частенько дивиться

Марія Токаренко:

Не жалію, що так пройшло життя

Життя триває, поки людина дихає, але моя співрозмовниця, жителька Володимирівки Марія Степанівна Токаренко, висловила так, маючи на увазі своє минуле. Вона не нарікає й на сьогоднішній день, бо не почувається покинутою. Четверо дітей, дев'ятеро внуків і шістнадцять правнуків не забувають про неї.

Коли торік майже вся рідня зібралася на її сімдесятип'ятиріччя – у дворі яблуку не було де впасти.

– Від щастя аж сльози виступали, – каже. – Шкода, що чоловік не дожив до цієї миті.

Микола Токаренко був з місцевих, а вона приїхала із батьками із Західної України, коли їй було п'ять років. Батьки думали: попрацюють і повернуться назад, але сподобалися і люди, і те, що була робота. Купили хату.

Марія навчалася у Володимирівській школі. В дев'ятому класі закохалася в старшого за неї хлопця й уже було не до навчання. Зізнається: ледве домучила дев'ятий клас. Ще шістнадцяти не було, коли влаштувалася в колгосп дояркою. Досвід мала, адже допомагала мамі, яка доїла колгоспних корів. До речі, науку не закинула, десятий клас закінчила у вечірній школі, й це було правильне рішення, бо пізніше ще й вступити до технікуму.

Перше кохання найсильніше, від нього виростають крила. На крилах Марія летіла до свого судженого, який уже служив в армії. Розповідає про це весь час усміхаючись, з чого легко зрозуміти: їй приємно згадувати ту поїздку до Тбілісі.

– Миколині батьки чомусь не хотіли, щоб я стала їхньою невісткою, – зізнається, – а Микола мене дуже любив і розповів комусь там із командирів. Мене викликали у райвійськкомат і сказали, щоб я їхала до Миколи. Паспорта в мене ще не було, то в сільській раді видали довідку хто я і звідки. І я поїхала.

– Коли з'являлося на фермі колгоспне начальство, я від імені усіх доярок требувала видати нам халати, мючі засоби, цидилки. Не боялася. А одного разу приїжджають з контори й кажуть, щоб я явилася на правління. Навіщо – ніхто не знає. Іду в Могутне – там була контора колгоспу, – і на правлінні мені оголошують: «Ставимо тебе завфермою». Я проти: «Не зможу! В мене ж спеціальності немає!» «Зможеш, – відповідають. – У тебе язик добре підвішений». Отак через свій язик я в начальство вибилася.

Вона завідувала фермою шістнадцять років, аж до виходу на пенсію. І знову, якби не мама, то й не знає, чи витримала б стільки. Йшла на ферму о пів на п'яту ранку, бо раптом котрась із доярок захворіла чи з якоїсь іншої причини не з'явилася – треба організувати роздоювання групи, а ще ж – проконтролювати завезення кормів тощо. Мама займалася дітьми, вела домашнє господарство, в якому були і корова, і птиця, і город.

Марії Степанівні легко давалося керівництво колективом ще й тому, що складався він в основному з доярок «старої закалки». Усі старанні, добросовісні, їх не треба було виховувати. Добрим словом згадує й голову колгоспу Леоніда Павловича Коваленка – чуйного, справедливого керівника. Двічі провідувала його, коли він останні роки жив уже в Березинці.

Щоб більше розумітися в тваринництві, Марія Степанівна вступила до Олександрійського зоотехнікуму. Коли їздила на сесії, знову виручала мама.

Вона знаходила час і для дітей. – Чоловік був «добитчиком», вважав, що його справа – робота, й рідко коли просив дітей показати йому щоденники, – зізнається жінка. – А я строга була з дітьми. Невипадково найменший син, Микола, сказав, коли, здається, був у п'ятому класі:

А ще їй гріє душу, що не забувають про неї – якщо немає можливості провідати, то обов'язково телефонують. Два сини живуть у Кропивницькому – Олександр і Микола, а дочка Валя й син Андрій – у Володимирівці.

– Учора, – продовжує, – телефонує дочка: «Мамо, що там у вас з крупами робиться?». Відповідаю: «Та вже кінчаються». Вони з чоловіком поїхали, скупилися, привозять пів мішка гостинців. Кажу: «Я ж іще пенсію не отримала», а дочка: «Ми ж за гроші вас не питаємо». Коли випало багатенько снігу, та ще й трактор нагорнув до хвіртки купу, то син прийшов і повідкидав, щоб мені було легше. Раніше я з мамою город доглядала, а тепер діти з внуками і посадять картоплю, і побризкають, щоб жуки не їли, і викопають. Якщо здоров'я мене підводить, то внучка Оля, дочина дочка, і тиск поміряє, і укол зробить, бо вона медсестра.

Увага дітей і внуків – це плата за її турботу, за науку, за недоспані ночі, за переживання. А переживати було чому.

– Коли старший син служив у Афганістані, – каже, – а з ним був хлопець із сусіднього села, й він написав батькам своїм «по секрету», що наш Саша в Душанбе в госпіталі після поранення лікується. Ну й до нас дійшло. Я відразу кажу чоловікові: «Знімаємо гроші з ощадкижки і їдемо», а він: «Та це ж на краю світа!». «Нічого, – відповідаю, – знайдемо». Поїхала в Кіровоград, зняла гроші, купила квитки на літак до Києва. В Києві переночували у родичів і вже наступного дня були в Душанбе. Знайшли госпіталь, а потрапити не можемо: триметровий бетонний паркан, а на єдиних замкнених дверях попередження: «Карантин». Я вже хотіла, щоб чоловік допоміг мені на той паркан вибратися. Тут виходить черговий і каже: «Не положено

телевізор, тож знає, як люди живуть. Не розуміє, як діти можуть батьків обижати, та ще й на весь світ про це розповідати. Каже, раніше люди були добрі, дружні.

– Як тільки ввечері заграє духовий оркестр, всі біжать до клубу – чи потанцювати, чи подивися, як танцюють інші. Ми з чоловіком, коли клубом завідував Микола Степанович Житній, ще й в постановках брали участь. А кіно як люди любили!.. Місця вільного в клубі не було. А тепер всі по хатах більше сидять.

Вона не байдужа до того, що довкола відбувається, тому, зізнається, й потрапила минулої осені в халепу, при згадці про яку й досі стає ніяково.

– Проходила мимо школи, а там на східцях дві дівчини років по тринадцять-чотирнадцять сидять і курять. І треба біло мені, старій, лягнути: «Дівчатка, навіщо вам ті цигарки, вам ще ж дітей народжувати?» І що ви думаєте? Вони мене таким матюком покрили, що не кожен дорослий собі дозволить його повторити. Ну, я й пішла. А що було робити? Діти в мене не курили, якби почула запах цигарок, були б вони бідні.

Традиційно на закінчення прошу допомогти мені світлинами. Марія Степанівна дістає з шухляди альбоми. Я відбираю кілька світлин. Жінка пояснює: це – вона з чоловіком після розпису, це – її мама. Запитую, чи немає загального фото – з дітьми, внуками й правнуками.

– А ви Олі зателефонуйте, в неї є фотографія з мого ювілею.

Коли прощаємося, Марія Степанівна каже, ніби підсумовує:

– Не жалію, що так пройшло життя.

– Та воно ж іще триває! – уточнюю.

– І то правда, – погоджується...

Валерій М'ЯТОВИЧ

Від автора. Дякую Олі, внучці Марії Степанівни, за надіслану світлинку великого сімейства Токаренків – без неї ця розповідь не була б повною.

– То вас теж мобілізували? – жартую.

– Виходить, що так, – сміється жінка. – Приїжджаю у військову частину, а там уже все готове для розпису. Розписали нас, Микола залишився, а я поїхала додому. Жила з батьками своїми і на фермі робила.

Їй було легко навіть тоді, коли почали народжуватися діти. Завдячує цим своїй мамі Євдокії Миколаївні, яка до останнього подиху була поряд.

– Прожила дев'яносто два роки, – каже. – Жила б і довше, але впала, пошкодила таз і змушена була лежати. Це її гнітило – вона ж постійно була в русі, ніколи не сиділа без діла. Весь час трудилася дояркою, і коли в нас народилася третя дитина, ска-

На одному подиху

Так у Володимирівському сільському клубі пройшов захід, присвячений Дню закоханих. В ньому взяла участь молодь села. «Три години сміху й веселощів подарували нам настрої на весь тиждень», – написала

на своїй сторінці у фейсбуку художній керівник клубу Світлана Ніколаєнко. В розмові по телефону вона додала, що юнаки й дівчати змагалися в різних конкурсах та вікторинах, співали й танцювали. Захід удався тому,

що всі учасники не відсиджувалися. Найактивнішими були Юрій Скрипка, Дмитро Жайворонка (його привітали з вісімнадцятиріччям), Юлія Кравець, Катерина та Яна Герасимовичі, Дарія Передрієнко.

ПАЛИТИ БУР'ЯН – ДОРОГО

У цьому нещодавно переконався житель Обознівки. Не повіривши, що забороняється спалювати навіть на своїй садибі бур'ян та пожнивні рештки і що за це винні притягаються до адміністративної відповідальності, він вирішив перевірити достовірність цієї інформації. Яким же було його здивування, коли до нього завітали інспектор Державної екологічної інспекції. Вони проїздили селом і звернули увагу на дим, що стелився берегом. Винуватця розшукали швидко й оштрафували аж на чотири тисячі гривень!

«Наша громада» повідомляла, що за спалювання пожнивних решток і сміття торік було оштрафовано жителя Олексіївки. Оскільки жінка відмовилася сплатити штраф добровільно, його вирахувала з її пенсії виконавча служба.

Незабаром настане весна, й

декому захочеться подивитися, як горить суха трава, очерет чи навіть лісосмуга. Поліцейський офіцер громади Юрій Береговий каже, що не варто «експериментувати», адже розмір штрафу за підпал і завдану шкоду екології серйозно підвищено. Можна зменшити сімейний бюджет одразу на десятки тисяч гривень. Тож варто спочатку подумати, ніж діставати з кишені сірники чи запальничку. Не треба забувати й те, що нинішні засоби зв'язку й фіксації порушень дозволяють швидко розшукати палія.

Ваше здоров'я

Варикозу зарадять компресійні панчохи

Щоб не запустити варикозну хворобу лікарі радять носити компресійні панчохи.

Компресійний трикотаж притискає вену так, щоб кров із неї не виходила, а інші структури не постраждали від стиснення. Якщо трикотаж підібрати грамотно, то зупиняється розвиток варикозу й можна уникнути операції. Перед купівлею панчіх у спеціалізованому магазині мають зняти мірки. Врахувати окружність верхньої частини стегна, найвужче й найширше місце гомілки. Виміряти довжину ніг, щоб потім не потонути в панчосі чи щоб вона не закінчилася над коліном.

Клас компресії визначають залежно від запущеності недуги. Для початкової стадії венозної недостатності підходить перший клас, як і після операції. Коли ж немає трофічних порушень, тромбів у глибоких венах, призначають другий клас. Якщо вони є – третій клас для сильнішого стиснення.

Чи скасують карантинні обмеження

У весняно-літній період в Україні можуть скасувати карантинні обмеження, зокрема масковий режим. Про це заявив міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко на онлайн-брифінгу 22 лютого.

Для скасування обмежень необхідний показник вакцинованих громадян двома дозами в 70%. Бустерною дозою – всім, хто цього потребує, пояснив Ляшко. «Саме це дозволить не застосовувати карантинні обмеження на весняно-літній період. Що більше буде вакцинованих, то швидше ми зможемо повернутися в допандемічні часи без обмежень», – сказав він.

Біль у вусі: коли звертатися до лікаря

- ▶ біль триває 48 годин і навіть наростає з часом;
- ▶ температура піднялася вище 38,3°C;
- ▶ спостерігаються виділення з вух, наприклад, у вигляді рідини або гною;
- ▶ на біль скаржиться дитина молодше 2 років;
- ▶ з'явилися нові симптоми: запаморочення, біль голови, набряк навколо вуха або слабкість лицьових м'язів;
- ▶ активний стріляючий біль раптово припинився (це може бути ознакою розриву барабанної перетинки);
- ▶ відчуття у вусі сильно турбують і заважають займатися повсякденними справами.

Це може бути активний запальний процес. Його потрібно діагностувати та лікувати, інакше є ризик втратити слуху або виявити, що запалення поширилося на інші органи, наприклад мозок.

Коронавірус і психічні розлади

Коронавірус може мати різні прояви та наслідки для здоров'я. Зокрема неврологічні та психічні ускладнення. Психічні та неврологічні наслідки після Covid-19 можуть виникати навіть під час безсимптомного перебігу коронавірусу, кажуть лікарі.

Згідно з дослідженнями, у тих, хто перехворів коронавірусною інфекцією, можуть спостерігати:

- втому або біль у м'язах;
- головний біль і запаморочення;
- проблеми зі сном;
- тривогу чи депресію;
- труднощі під час ходьби;
- зміну нюху чи смаку;
- сплутаність свідомості;
- нервову збудженість.

Люди із уже діагнованими психічними та неврологічними розладами, а також ті, хто вживає психоактивні речовини, більш уразливі до коронавірусної хвороби й можуть мати більший ризик важкого перебігу чи смерті унаслідок Covid-19.

Захищає від важкого перебігу інфекції лише вакцинація, переконують у МОЗ.

На Масницю не можна сваритися

Масниця завжди припадає на останній тиждень перед Великим постом, який 2022 року почнеться 7 березня. Отже, святкувати, веселитися і їсти вареники і млинці ми будемо з 28 лютого до 6 березня.

Традиційно на Масницю українці подавали на стіл сир та масло. В усіх регіонах готували вареники з домашнім сиром. Також серед популярних страв були: молочні каші, налисники з сиром (які потім змінилися на популярні сьогодні млинці), солодощі та запіканки. Кожен регіон славився своїми автентичними стравами.

Масниця – веселе свято, а тому українці вірили, якщо людина проведе його в сумному настрої, то весь рік сумуватиме.

Категорично заборонялося сваритися, адже це могло накликати на сім'ю біду.

Масниця святкується напередодні Великого посту, а тому весь тиждень не дозволялося їсти м'ясні продукти. На стіл ставили масло, молоко, сметану, рибу, сир та яйця.

Алкогольні напої на Масницю вживали в помірних кількостях: жінкам дозволялося лише пригу-

бити, а чоловікам – випити одну чарку.

Заборонялося запрошувати гостей в неприбранний будинок, а тому зранку господині готували оселю до свята.

Готуємо вдома

Сирники з кокосовою стружкою та родзинками

500 г сиру, 2 яйця, 50-100 г родзинок, 4 ст. л. кокосової стружки, 1-2 ст. л. цукру, ванільний цукор, 2 ст. л. крохмалю, 2 ст. л. кукурудзяного борошна, дрібка солі, вершкове масло і олія для смаження.

Сир пропустити через м'ясорубку або протерти кризь сито, додати яйця, сіль, цукор, ваніль, борошно, крохмаль і кокосову стружку. Родзинки ретельно промити і залити окропом на кілька хвилин, потім процідити і покласти в сирну масу. Ретельно перемішати і залишити на 5 хв. Далі сформувати сирники, обвалити в кукурудзяному борошні і смажити з обох боків на суміші вершкового масла та олії.

Вареники в духовці

800 г борошна, 400 мл кефіру, по 0,5 ч. л. цукру, соди і солі, 1 яйце. Начинка: 500 г сиру, 1 яєчний жовток. Для запікання: 50 г вершкового масла, 150 мл вершків або сметани.

Перемішати усі сухі інгредієнти для тіста. Додати кефір або кисле молоко кімнатної температури. Потроху перемішуючи, додати яйце. Замісити м'яке еластичне тісто, накрити рушником і зали-

шити на 20 хв. Приготувати начинку: до сиру додати дрібку солі та жовток. Все добре перемішати. Зробити з тіста заготовки для вареників, на кожну викласти чайну ложку сирної начинки та старанно защепити краї. Покласти вареники в киплячу, злегка підсолену воду і варити до готовності, 4-5 хв. після того, як вони спливають на поверхню води. Форму для запікання змастити вершковим маслом і викласти в неї зварені вареники. Полити вареники сметаною або вершками та поставити в розігріту до 170°C духовку на 15 хв. Подавати вареники зі сметаною і свіжою зеленню.

Налисники з сиром на крохмалі

6 яєць, 0,5 л молока, 5 ст. л. крохмалю, 1/3 ч. л. солі, 3 ст. л. цукру, 1 ст. л. олії, 400 г сиру, ванільний цукор, цедра 1 апельсина, сметана і вершкове масло – за смаком.

У глибоку миску розбити 5 яєць. До них всипаємо дрібку солі, 1 ст. л. звичайного і трішки ванільного цукру. Усе збити міксером до однорідності. В отриману яєчну масу поступово всипати крохмаль, продовжуючи збивати. Тепер маленькою цівкою, не припиняючи збивання, влити охоложене молоко. Збити тісто до максимальної однорідності. Розігріту сковорідку змазати олією і смажити млинці до золотавого кольору з обох боків. Для начинки з'єднати сир, одне яйце, 2 ст. л. звичайного і трішки ванільного цукру – все подрібнити блендером. Далі в начинку додати дрібку солі і цедру одного апельсина, перемішати. Викласти начинку на кожен млинець і загорнути рулетиком. Далі викласти їх у форму для запікання. Кожен шар налисників у формі змастити сметаною або розтопленим вершковим маслом. Поставити налисники у розігріту духовку на 15 хв.

